

COMPLEX

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 1.000.000

Over de instelling

Stichting ComplexNL, Future lab design en technologie (hierna: COMPLEX) is een nieuw initiatief dat in de periode tot 2024 een organisatie in opbouw is. COMPLEX beoogt met thematische programma's, in samenwerking met culturele instellingen, kunstenaars en belangstellenden, invulling te geven aan de functie 'Future lab design en technologie'. De oprichters van COMPLEX zijn in Eindhoven gevestigde, culturele instellingen en de gemeente. De oprichters participeren in de realisatie van de programmering.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.40 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting ComplexNL, Future lab design en technologie geen subsidie toe te kennen.

COMPLEX is zeer recent opgericht en heeft nog geen activiteiten ontwikkeld. De raad is er niet van overtuigd dat de instelling, in dit stadium van haar ontwikkeling, de gestelde doelen ten aanzien van onder andere het publieksbereik, het bereik van educatieve programma's en de inkomsten uit sponsoring, zal halen. De programmering leunt op de bijdragen van de oprichters, die tevens vertegenwoordigd zijn in de raad van toezicht. Hierdoor schuurt de bestuurlijke samenstelling met de principes van de Governance Code Cultuur.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

COMPLEX is een nieuw initiatief dat tot 2025 in opbouw is. Het activiteitenplan is dan ook een belofte, waarvan de realisatie onzeker is. Een aantal van de oprichters is stevig verankerd in Eindhoven. Het gaat om de TU Eindhoven, het Van Abbemuseum, de Design Academy Eindhoven, de Dutch Design Foundation en MU Hybrid Art House.

In het plan van COMPLEX wordt een doordachte en gestructureerde werkwijze beschreven om maatschappelijke vraagstukken vanuit de ontwerpsector te benaderen. De organisatie wil per jaar drie programma's organiseren die passen bij de drie thematische pijlers van het beleid, zijnde: 'Grondstof tot nadenken', 'Mens & machine' en 'Samen-leven'. De programma's binnen deze thema's bieden gelegenheid voor onderzoek,

experiment, debat, reflectie en het samenbrengen van relevante partijen in de ontwerpsector.

COMPLEX hoopt met haar programma's systeemveranderingen te realiseren. Hiermee toont zij naar de mening van de raad een wat naïeve kijk op de complexiteit van de maatschappelijke uitdagingen. COMPLEX zal in de eerstkomende jaren vooral aan de opbouw van de eigen organisatie werken. Pas na 2024 verwacht zij zich op een vaste locatie te vestigen met ruimtes voor makers en ontwerpers. Tot die tijd is zij nomadisch en zullen presentaties op diverse plekken in de stad Eindhoven plaatsvinden. Dit nomadische bestaan is volgens de raad niet bevorderlijk voor de opbouw van de organisatie, de groei van haar naamsbekendheid en de vorming van een eigen signatuur.

De organisatie heeft een vliegende start voor ogen, waarin al in 2021 een groot aantal presentaties, thematische *publiekschallenges*, dialogen en gerealiseerde prototypes op stapel staan. Ook denkt COMPLEX meteen al grote aantallen leerlingen en studenten te bereiken. De ambitie is prijzenswaardig, maar voor een organisatie in opbouw lijkt deze veelheid van activiteiten te ambitieus en de haalbaarheid onrealistisch. In haar risicoanalyse geeft COMPLEX dan ook aan dat een aantal kwantitatieve doelstellingen wellicht onhaalbaar zullen blijken. Daarbij komt dat COMPLEX in de kinderschoenen staat en zich dus niet kan beroepen op eerdere prestaties.

COMPLEX leunt volgens de aanvraag zwaar op de inbreng van de oprichters. Dit zijn gerenommeerde culturele instellingen uit Eindhoven en de gemeente zelf. In de aanvraag ontbreekt echter een gezamenlijk statement van de oprichters. Dit is jammer. Aangezien de oprichters zich volgens de aanvraag als samenwerkende partners zullen inspannen om de plannen van COMPLEX te verwezenlijken, had de raad een gezamenlijk missiestatement verwacht. Nu wordt niet duidelijk wat de toegevoegde waarde van COMPLEX is ten opzichte van de reeds bestaande instellingen. De raad kan zich voorstellen dat de programma's van COMPLEX een bijdrage kunnen leveren aan een verdieping van de samenwerking tussen de oprichters, maar dit soort doelstellingen komen niet aan de orde in de aanvraag.

In beginsel is de raad positief over het bereiken van meer synergie in de regio. Het activiteitenplan van COMPLEX laat echter eerder een overlap zien met de activiteiten van bijvoorbeeld de Dutch Design Foundation, dan dat er sprake is van een gerichte activiteit om synergie te bereiken. Aldus lijkt het erop dat via COMPLEX reguliere activiteiten van de oprichters worden meegeprogrammeerd.

De statutaire doelstelling van Complex is het versterken van de designsector in het Brainportgebied. Dit doel is smaller dan de subsidievoorwaarden voorschrijven. Die zijn erop gericht dat de instelling van (inter)nationaal belang is. De ambities van het activiteitenplan reiken weliswaar verder, maar ook hierin ontbreken voor dit artikel essentiële activiteiten met betrekking tot het internationale veld en de presentatiefunctie. Complex positioneert zich als laboratorium, waarin veel verschillende partijen binnen bepaalde thema's experimenteren en onderzoeken.

Vernieuwing

COMPLEX streeft ernaar het bredere publiek, met inzet van kunstenaars en ontwerpers, een beeld te geven van toekomstige, maatschappelijke ontwikkelingen. In combinatie met het expliciete experiment binnen thematische kaders is dit vernieuwend. Zo kan experiment gericht zijn op bestrijding van eenzaamheid, multi-sensorische waarneming of ecologisch bouwen en circulariteit. COMPLEX gaat haar potentiële publiek ook op een vernieuwende manier benaderen. Inwoners van Nederland worden jaarlijks uitgedaagd door landelijke *challenges*. Iedereen met een goed idee kan daarop inschrijven en geselecteerd worden om zijn of haar idee met een team uit te voeren.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Voor een instelling in de opstartfase ligt het voor de hand dat wordt uitgegaan van een projectorganisatie waarin betrokkenen op basis van tijdelijke contracten verschillende functies vervullen. In 2024 verwacht COMPLEX haar werknemers een vast contract te kunnen geven. COMPLEX wil de richtlijnen met betrekking tot het functie- en loongebouw van presentatie-instellingen volgen en zal de functieprofielen in 2020 nader uitwerken. De aanvraag reflecteert niet op de precieze invulling hiervan en preludeert evenmin op het starten van een sociale dialoog met de werknemers.

COMPLEX verwacht hoge publieksinkomsten en sponsorinkomsten. Deze verwachtingen vindt de raad te ambitieus. COMPLEX ziet hier zelf ook een risico en wil bij tegenvallende inkomsten de flexibele kosten van de organisatie en de programma's verlagen.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

COMPLEX gaat leerprogramma's ontwikkelen die inhoudelijk aansluiten bij de het Brainportgebied. De regio heeft een goede reputatie op het gebied van maak- en ontwerponderwijs. COMPLEX zal voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs en voor het mbo *challenges* organiseren om leerlingen en studenten actief bij de uitwerking van thema's te betrekken. Dit gebeurt volgens de aanvraag in afstemming met de betrokken scholen. Het streven is

jaarlijks 12.000 leerlingen te bereiken. De raad vindt deze kwantitatieve doelstelling niet realistisch, omdat de organisatie in opbouw is en omdat slechts één medewerker educatie op flexibele basis is aangesteld. Bovendien is niet duidelijk hoe daarbij de samenwerkingspartners zich gaan inspannen om deze doelstellingen te bereiken.

Voor nieuwsgierig publiek organiseert COMPLEX jaarlijks een landelijke *challenge* die uitdaagt om mee te denken over de toekomst. Kandidaat-deelnemers kunnen hun ideeën inzenden. Als een idee is gekozen kan de inzender deel uitmaken van een team met ontwerpers, wetenschappers en studenten om mogelijk een prototype te ontwikkelen.

COMPLEX streeft naar jaarlijks 500 inzendingen en vijf werkende prototypen. Het idee is bedrijven, universiteiten en maatschappelijke organisaties te interesseren om prototypen door te ontwikkelen.

COMPLEX wil met andere ontwerpinstellingen, zoals Het Nieuwe Instituut, het Design Museum in 's-Hertogenbosch en de Cube in Kerkrade, open oproepen uitschrijven. Samen met deze instellingen hoopt COMPLEX de resultaten van onderzoek en experiment aan een groter publiek bekend te maken. Hiermee draagt COMPLEX in potentie bij aan de presentatie en openbaarmaking van vernieuwend onderzoek dat uit de samenwerking van ontwerpers, bedrijfsleven, overheid, burgers en kennisinstellingen tot stand gebracht wordt. In dit stadium is de raad echter niet overtuigd dat de doelstellingen kunnen worden gerealiseerd.

Geografische spreiding

Eindhoven vervult een spilfunctie in de regio met een Technische Universiteit, een Design Academy en een rijke traditie op het gebied van ontwerp en technologie. Brainport Eindhoven heeft landelijke bekendheid als centrum voor ontwerp en een kennisintensieve maakindustrie. De stad beschikt over een cultureel ecosysteem, waarbinnen wordt samengewerkt tussen kennisinstellingen, overheid en culturele instellingen. COMPLEX wil al wat Eindhoven voortbrengt bundelen en er op voortbouwen en wil hiervoor zowel met de oprichters als andere partijen nauw samenwerken. Hoe deze samenwerking wordt ingevuld, is niet beschreven in het beleidsplan. Wel zijn organisaties genoemd als de Kazerne, STRP, Baltan, De Ontdekkfabriek, Strijp-S&T, Plug-in City, Sectie-C, GLOW en Dutch Invertuals.

Dat gemeente en provincie zich volgens de begroting hebben gecommitteerd om COMPLEX in de opbouwfase te ondersteunen, vindt de raad positief.

Toepassing Fair Practice Code

In de loop van 2020 zal het beloningsbeleid door het bestuur en de raad van toezicht worden vastgesteld. COMPLEX beschrijft dat bij de inzet van zzp'ers, vrijwilligers en stagiairs, de 'Richtlijn functie- en loonbouw voor

presentatie-instellingen voor beeldende kunst' wordt toegepast. De richtlijn gaat uit van een passende beloning voor alle werkenden in de sector. COMPLEX benoemt hoe hoog de beloningen zijn en welke taakverdeling er is tussen zzp'ers, stagiairs, vrijwilligers en betaalde medewerkers. De organisatie is nog in opbouw, waardoor het nog niet duidelijk is hoe de richtlijnen in de praktijk ingevuld gaan worden.

Toepassing Governance Code Cultuur

COMPLEX hanteert het raad-van-toezichtmodel. De stichting bestaat sinds 30 januari 2020. De raad van toezicht is bij schrijven van dit advies nog niet op volle bezetting. De profielen liggen wel vast. De oprichters van de stichting zijn tevens leden van de raad van toezicht.

Omdat de oprichters een belangrijk aandeel leveren aan de output van COMPLEX, roept dit vragen op over de onafhankelijkheid van de leden van de raad van toezicht. De raad vindt deze vermenging van functies onwenselijk en niet in lijn met de Governance Code Cultuur, die stelt dat toezichthouders geen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden hebben, die tot de verantwoordelijkheid van het bestuur behoren.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

COMPLEX geeft aan een inclusief beleid te willen voeren. Iedereen moet zich welkom en aangesproken voelen door haar activiteiten. In de aanvraag wordt geen tekst en uitleg gegeven aan de kwantitatieve en kwalitatieve doelstelling met betrekking tot personeel, publiek, programma's, en partners. Ook ontbreekt een tijdpad om de doelen te bereiken. Wel vermeldt de instelling dat zij jaarlijks wil monitoren of de beoogde diversiteit is bereikt. Omdat er geen concrete doelen of percentages worden genoemd, blijft dit volgens de raad een gratuit voornemen. De raad vindt het een gemiste kans dat de organisatie niet met gedurfde keuzes komt. Zo is de bezetting van de beoogde programmateams behoudend en ontbreekt het daarin aan culturele diversiteit.